

UNIVERSITATEA TEHNICĂ A MOLDOVEI

**STUDIU COMPARATIV PRIVIND INDUSTRIA
TEXTILELOR ÎN ROMÂNIA, REPUBLICA
MOLDOVA ȘI UNIUNEA EUROPEANĂ**

Studenta: Vatamaniuc Alexandra

**Conducător: Gheorghîța Maria
Dr., prof. univ.**

Chișinău – 2019

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova

Universitatea Tehnică a Moldovei

Programul de master „Administrarea afacerilor” 120 cr

Admis la susținere:

Șef DEM: conf. univ., dr. Țurcan Rina

„_____” _____ 2019

**STUDIU COMPARATIV PRIVIND INDUSTRIA
TEXTILELOR ÎN ROMÂNIA, REPUBLICA
MOLDOVA ȘI UNIUNEA EUROPEANĂ**

Teză de master

Masterand:

(Vatamaniuc Alexandra)

Conducător:

(Gheorghita Maria)

Chisinau – 2019

Declarația Masterandului

Subsemnata, Vitamanuic Alexandra declar pe proprie răspundere că lucrarea de față este rezultatul muncii mele, pe baza propriilor cercetări și pe baza informațiilor obținute din surse care au fost citate și indicate, conform normelor etice, în note și în bibliografie. Declar că lucrarea nu a fost prezentată sub această formă la nici o instituție de învățământ superior în vederea obținerii unui grad sau titlu științific ori didactic.

Semnătura autorului,

UNIVERSITATEA TEHNICĂ A MOLDOVEI

FACULTATEA INGINERIE ECONOMICĂ ȘI BUSINESS
DEPARTAMENTUL ECONOMIE ȘI MANAGEMENT

AVIZ

la teza de magistr

Tema STUDIU COMPARATIV PRIVIND INDUSTRIA TEXTILELOR ÎN ROMÂNIA, REPUBLICA MOLDOVA ȘI UNIUNEA EUROPEANĂ

Masteranda Vatamaniuc Alexandra gr. AA-172 M

1. Actualitatea temei: Industria ușoară modernă este o industrie globală, formând o parte semnificativă din bugetul de stat și dând un impuls dezvoltării economice în multe țări ale lumii. Fabricarea textilelor, îmbrăcăminte, pieilor, articolelor din piele și încălțămintei reprezintă o ramură a industriei care are o pondere destul de însemnată în PIB-ul atât al UE, României, cât și Republicii Moldova.

2. Caracteristica tezei de magistr: Lucrarea corespunde cerințelor generale înaintate pentru teza de magistr ciclul II. Conține introducere, 3 capitole, concluzii și recomandări și bibliografie.

3. Analiza prototipului: Drept obiect de studiu a servit industria textilelor din UE, România și Republica Moldova de pe poziții de importanță, număr de întreprinderi și angajați, ponderea exportului și importului, tendințelor de dezvoltare, dsr s și a problemelor existente.

4. Estimarea rezultatelor obținute: În primul capitol autorul a prezentat tendințele de dezvoltare ale industriei textilelor din UE. În capitolul 2 este prezentată caracteristica și tendințele de dezvoltare ale industriei textilelor din România și RM, iar capitolul 3 reflectă Strategia de dezvoltare a industriei textilelor din România și RM versus strategia de dezvoltare a UE.

5. Corectitudinea materialului expus: Teza este bazată pe date concrete care caracterizează situația din industria textilelor din UE, România și RM, care sunt interpretate științific și metodologic corect.

6. Calitatea materialului grafic În teză sunt prezentate corect diferite diagrame și scheme în scopul vizualizării dinamicii indicatorilor economici ai industriei textilelor din UE, România și RM.

7. Valoarea practică a tezei: Informația prezentată în teza referitor la clusterelor din UE și România ar putea servi drept bază pentru dezvoltarea clusterelor în industria textilelor din Moldova.

8. Observații și recomandări: Materialul este expus corect atât din punct de vedere teoretic, cât și metodologic. Recomandările prezintă interes practic. Tema poate servi pentru cercetări ulterioare.

9. Caracteristica masterandei și titlul conferit: Masteranda Vatamaniuc Alexandra pe parcursul îndeplinirii tezei a dat dovadă de o responsabilitate înaltă, a demonstrat cunoștințe teoretice bune și abilități de utilizare a lor în practică. Este muncitoare și disciplinată, ceea ce i-a permis să elaboreze o teză bună. Merită conferirea titlului de magistr în științe economice.

Conducătorul tezei de magistr

20.06.2019

Maria Gheorghiu
dr., prof. univ.

(funcția, titlul științific) (semnătura, data)
(numele prenumele)

Rezumat

Lucrarea „Studiu comparativ privind industria textilelor în România, Republica Moldova și Uniunea Europeană” abordează o temă actuală în condițiile economiei de astăzi care este influențată de procesul de globalizare. Am ales această temă deoarece mi se pare un subiect interesant și de actualitate, având în vedere că articolele produse de această industrie sunt necesare pentru toți consumatorii.

Prin intermediul acestei lucrări obiectivele pe care le-am avut în vedere au fost să aflăm caracteristicile, importanța industriei și rolul acesteia în cadrul economiilor din România, Republica Moldova, precum și din Uniunea Europeană.

Lucrarea este structurată pe trei capitole și prezintă caracteristicile industriei, principalii actori, concurența, tendințele de dezvoltare, strategiile, precum și problemele cu care se confruntă industria.

Industria textilelor este una veche, deosebit de importantă pentru economia oricărei țări, încărcată de tradiții, greu încercată de-a lungul anilor, flexibilă deoarece s-a adaptat mereu la cerințele pieței care sunt tot mai diversificate.

Summary

This thesis Comparative study on the textile industry in Romania, the Republic of Moldova and the European Union", addresses a current theme in today 's economy that is influenced by the globalization process.

I choose this theme because for my is an interesting subject, because the articles produced by this industry are very useful for all types of consumers.

Through this thesis, the objectives I had in mind were to find the characteristics, the importance of the industry and its role in the economies of Romania, the Republic of Moldova and the European Union.

This thesis is structured in three chapters, and presents the characteristics of the industry, the main actors, the competition, development trends, the strategies, as well as the problems faced by the industry.

The textile industry is an old one, very important for the economy of many countries, is a flexible industry because always has adapted to the requirements of the market that are increasing.

CUPRINS

	Paj.
Rezumat.....	5
Summary	6
Lista tabelelor, figurilor și casetelor	8
Introducere	9
CAPITOLUL 1. CARACTERISTICI ȘI TENDINȚE DE DEZVOLTARE A INDUSTRIEI TEXTILELOR ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ	11
1.1. Caracteristici ale industriei textilelor din Uniunea Europeană	11
1.2. Principalii producători de textile din Uniunea Europeană și caracteristica lor	19
1.3. Competitivitatea în industria textilelor	24
CAPITOLUL 2. CARACTERISTICI ȘI TENDINȚE DE DEZVOLTARE A INDUSTRIEI TEXTILELOR DIN ROMÂNIA ȘI REPUBLICA MOLDOVA.	28
2.1 Caracteristicile industriei textilelor din România și RM.....	28
2.2. Locul și rolul industriei textilelor din Romania și din Republica Moldova in industria textilelor din UE.....	35
2.3. Tendințele de dezvoltare și problemele industriei textilelor din România și Republica Moldova	42
CAPITOLUL 3. STRATEGIA DE DEZVOLTARE A INDUSTRIEI TEXTILELOR DIN UNIUNEA EUROPEANĂ, ROMÂNIA ȘI REPUBLICA MOLDOVA	47
3.1. Principale direcții strategice de dezvoltare a industriei textilelor din UE prevăzute de EURATEX.....	47
3.2. Strategia de dezvoltare a industriei textilelor din România și din Republica Moldova .	49
3.3. Rolul clusterelor în dezvoltarea industriei textilelor în Uniunea Europeană, în Romania și în Republica Moldova.....	53
CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI.....	65
BIBLIOGRAFIE	67

Introducere

În economia actuală fiecare sector al acesteia joacă un rol deosebit de important la nivelul economiei, dar și al bunăstării fiecărei regiuni. Am ales această temă deoarece mi se pare un subiect interesant și de actualitate, având în vedere că articolele produse de această industrie sunt necesare pentru toți consumatorii.

Prin intermediul acestei lucrări obiectivele cercetării pe care ni le propunem sunt: identificarea tendințelor de dezvoltare, strategiilor, precum și a principalilor actorii din această industrie.

Realizarea acestui studiu se bazează pe consultarea surselor teoretice, a datelor statistice, ca și metode se vor utiliza următoarele: analiza SWOT, grafice, diagrame.

Pentru a se putea face o analiza reprezentativă a temei cercetate, a fost necesară crearea unei imaginii de ansamblu a industriei, iar în acest sens au fost cercetate diverse lucrări.

Lucrarea are următoarea structură: introducere, 3 capitole, concluzii și recomandări și bibliografia.

Primul capitol intitulat **„CARACTERISTICI ȘI TENDINȚE DE DEZVOLTARE A INDUSTRIEI TEXTILELOR ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ”** face o prezentare a industriei textilelor din Uniunea Europeană, vom remarca că această industrie este una dintre cele mai vechi sectoare din istoria dezvoltării industriale. De-a lungul timpului aceasta s-a confruntat și a fost nevoită să se adapteze la modificările care au apărut pe piață, majoritatea fiind date de modernizare. Evoluția tehnologică care a dus la apariția echipamentelor performante care sunt menite să ușureze munca, dar în același timp a adus cu ea și numeroase restructurări în acest domeniu, după cum vom putea observa în lucrare femeile sunt cele care reprezintă baza forței de muncă în acest domeniu. Industria se bazează pe două tipuri de fibre, acestea sunt cele sintetice și cele naturale, care sunt transformate prin diverse procedee și astfel rezultă o gamă foarte diversificată de articole de îmbrăcăminte, bineînțeles că fiecare fibră textilă are importanța ei și vom prezenta în lucrarea pondere pe care acestea o au la nivelul industriei. Această industrie are un rol deosebit de important la formarea PIB-ului, vom observa că evoluția cifrei de afaceri pe care o are domeniul este una impresionantă. Baza industriei sunt întreprinderile mici și mijlocii care oferă numeroase locuri de muncă.

În cadrul celui de al doilea capitol, **„CARACTERISTICI ȘI TENDINȚE DE DEZVOLTARE A INDUSTRIEI TEXTILELOR DIN ROMÂNIA ȘI REPUBLICA MOLDOVA”** vom prezenta caracteristicile industriei din România, dar și din Republica Moldova, nivelul exporturilor și cel al importurilor, punctele tari, dar și cele slabe pe care le prezintă industriile. Vom remarca că industria are o tradiție îndelungată, are nevoie de o strategie de

promovare mai bine realizată. Accesul la fonduri europene, vom observa că pentru România care este stat membru al Uniunii Europene este un proces mai ușor, decât în cazul Republicii Moldova. Acest sector are o pondere destul de importantă în PIB-ul țării în Republica Moldova, iar acest lucru se poate observa prin evoluția pe care au avut-o exporturile din anul 2006 până în anul 2017. La nivelul Uniunii Europene atât exporturile cât și importurile de textile prezintă o creștere de-a lungul timpului. Ca în orice industrie există dispute între actorii de pe această piață din diverse motive: fie datorită prețurilor practicate, existența concurenței neloiale, diverse avantaje oferite de către paradisurile fiscale și o astfel de dispută este prezentată și în cadrul lucrării. În încheierea acestui capitol vom aborda tendințele de dezvoltare, precum și principalele probleme cu care se confruntă industria din România, dar și cea din Moldova. Majoritatea tendințelor au în vedere dezvoltarea tehnologică, cercetarea și inovarea, avantajele pe care le-a avut industria textilelor din România în urma aderării la Uniunea Europeană. Principalele probleme pe care le are industria este lipsa forței de muncă calificate, migrația masivă, re tehnologizarea și costurile pe care le implică această schimbare, fluctuațiile de curs valutar și nu în ultimul rând concurența.

Ultimul capitol, „ **STRATEGIA DE DEZVOLTARE A INDUSTRIEI TEXTILELOR DIN UNIUNEA EUROPEANĂ, ROMÂNIA ȘI REPUBLICA MOLDOVA**” are în vedere strategia de dezvoltare a industriei la nivelul UE, al României și cel al Republicii Moldova. Obiectivele strategice au în vedere creșterea productivității, realizarea de investiții eficiente și durabile care să respecte mediul înconjurător. Strategia de dezvoltare are în vedere și cercetarea și inovarea în cadrul industriei. Toate activitățile de cercetare sunt foarte importante, deoarece se cunosc nevoile pe care le au consumatorii, tendințele acestora către anumite branduri, mărci, produse personalizate, iar producătorii trebuie să cerceteze piața să observe ce anume se caută apoi să facă investițiile necesare pentru a dispune și de echipamentele necesare realizării acestora. Un rol deosebit de important în această industrie îl au clusterelor care sunt model de afaceri care presupune cooperarea între întreprinderi mici și mijlocii pe de o parte și structurile suport din partea autorităților publice. La nivelul Uniunii Europene există un număr de 3.043 de clusterelor care au ca și angajați un număr de 54 de milioane de persoane. Politica pe care o au implică mai multe strategii, dar și politici și aici vom aminti: politica de inovare, dar și cea de dezvoltare regională, promovarea exporturilor, strategii de specializare. La nivel internațional se identifică diverse modele.

Industria textilelor este una destul de importantă, care duce la dezvoltarea economiei la nivelul Uniunii Europene, al României, precum și al Republicii Moldova, iar această afirmație este dezvoltată în lucrare.

BIBLIOGRAFIE

I Cărți

1. Aurel Burciu, Rozalia Iuliana Kicsi, Irina Ștefana Ciubotariu, Marcela Cristina Hurjui, Tranzacții comerciale internaționale, pag 344
2. Bota Marius, Contribuții Privind Perfecționarea Managementului În Întreprinderile Din Industria De Îmbrăcăminte, pag 9-10
3. Carmen Iancu, Impactul Aderării României La Uniunea Europeană Asupra Firmelor Executante În Lohn, În Domeniul Confecțiilor
4. Doina Turcu, Dezvoltarea Capacității Instituționale A Ministerului Economiei, <http://www.economie.gov.ro/images/politici-industriale/SIPOCA7/Document%20de%20Politica%20Industrial%20a%20Romaniei.pdf>
5. EMILIA VISILEANU, INDUSTRIA DE TEXTILE-CONFECȚII – DIRECȚIE STRATEGICĂ DE DEZVOLTARE A UNEI SOCIETĂȚI DURABILE, <http://www.agir.ro/buletine/906.pdf>
6. Institutul National de Cercetare-Dezvoltare pentru Textile si Pielarie, Plan de Dezvoltare Institutională 2020, http://certex.ro/Nucleu/Documente/Plan%20de%20Dezvoltare%20Institutionala%202020_I_NCDTP.pdf
7. Ion Tornea, Politici pentru dezvoltarea clusterelor în Moldova, http://www.viitorul.org/files/library/5201294_md_economic_repor.pdf , pag 6-7
8. Larisa BUGAIAN, Maria GHEORGHITA, Doina NISTOR, Analysis of the Industry Potential in Republic of Moldova, <https://core.ac.uk/download/pdf/26087289.pdf?fbclid=IwAR1blx9C7mitwe80HqKSYxlgxU59xaBol8LujpMg4osxenSVB6BPD8klScQ>
9. Maria-Iuliana MARCUS , INSTITUTUL NATIONAL DE CERCETARE-DEZVOLTARE PENTRU PROTECTIA MEDIULUI - ICIM Bucuresti, <http://www.mmediu.ro/app/webroot/uploads/files/pliant.pdf>
10. Malgorzata Koszewska , Circular Economy — Challenges for the Textile and Clothing Industry, https://www.researchgate.net/publication/326546054_Circular_Economy_-_Challenges_for_the_Textile_and_Clothing_Industry
11. *Maria Gheorghiță și Stas Madan*, Cartea Albă a politicilor pentru Industria Ușoară, pag 37-39
12. Mihaela-Cornelia DAN, Clusterelor inovative: o soluție pentru dezvoltarea economică a României, http://store.ectap.ro/articole/771_ro.pdf

13. GHEORGHÎȚA Maria, CLUSTERUL- BAZĂ PENTRU CREȘTEREA COMPETITIVITĂȚII ÎNTREPRINDERILOR DIN INDUSTRIA UȘOARĂ, paj 1
14. Narcis-Alexandru Anton, ANALIZA Industria textila
15. Ovidiu FOLCUT, INDUSTRIA DE TEXTILE ȘI CONFECȚII DIN ROMÂNIA, http://www.utgjiu.ro/revista/ec/pdf/2009-03/18_OVIDIU_FOLCUT.pdf , paj 246
16. Sofiya Yevchuk, EURATEX mission, strategies & opportunities, <http://www.atp.pt/fotos/editor2/2015/EURATEX%20mission,%20strategies%20and%20opportunities%20for%20the%20EU%20TCS.pdf>
17. Tudor Copaci, Industria ușoară, http://ukrexport.gov.ua/i/imgsupload/file/Light_IndustryAll_pages.pdf
18. Visileanu, E. Direcții strategice de dezvoltare a sectorului textile-pielărie. Buletinul AGIR. 2008, paj138
19. Werner Stengg , Enterprise Papers No 2 – 2001, The textile and clothing industry in the EU, <http://textination.de/de/smachina/download/The%20textile%20and%20clothing%20industry%20in%20the%20EU%20A%20survey.pdf> , paj 2-7

II Surse web

20. Clustererele din România pe Calea către Excelență, <http://www.immoss.ro/usr/casete/96/clusterele-in-romania.pdf>
21. EU Trade Policy Revision, https://www.euratex.eu/uploads/media/Future_EU_Trade_Policy.pdf
22. European Technology Platform for the future of textiles and clothing, <https://www.certh.gr/dat/141D2148/file.pdf>
23. https://ec.europa.eu/growth/sectors/fashion/textiles-clothing/eu_en
24. <https://www.euratex.eu/trade-industry/key-industry-topics/>
25. <https://www.euractiv.com/section/innovation-industry/infographic/european-textiles-and-fashion-facts-figures/>
26. <https://www.euratex.eu/library/reports/annual-reports/>
27. <http://starea-natiunii.ro/index.php/ro/25-facts-figures/243-valoarea-adaugata-de-industria-romaneasca-prin-comparatie-cu-cat-reuseste-sa-produca>
28. https://www.wto.org/english/tratop_e/dispu_e/dispu_subjects_index_e.htm
29. http://www.europarl.europa.eu/ftu/pdf/ro/FTU_4.1.3.pdf

30. <https://www.wall-street.ro/special/fashion-route/238823/de-ce-se-inchid-fabricile-in-romania-hanesbrands-productia-in-scadere-cresterea-salariala-si-deficitul-de-forta-de-munca-au-redu.html>
31. <https://mybusiness.md/ro/management/item/4770-experti-locali-si-internationali-recomanda-industria-usoara-are-nevoie-de-o-politica-clara-de-dezvoltare>
https://noi.md/md/news_id/86152
32. <https://www.euratex.eu/innovation-skills/>
33. <http://www.s4tclfbblueprint.eu/project/>
34. <https://www.euratex.eu/innovation-skills/projects/ongoing-projects/>
35. <https://www.artcherie.eu/>
36. <https://www.euratex.eu/trade-industry/key-industry-topics/>
37. https://www.industry4europe.eu/assets/Uploads/Publications/c1444320e8/Joint-Reaction-Paper_-Reprint-January-2018.pdf
38. <http://b2b-strategy.ro/2015/02/model-de-afaceri-cluster/>
39. <https://clustero.eu/about-us/>
40. <http://www.certex.ro/cluster/index.php/clustere-internationale-din-domeniul-textile-confectii>
41. <https://clustero.eu/>
42. <https://www.nord-vest.ro/regiunea-nord-vest-da-primul-cluster-de-aur-din-romania/>
43. <http://www.certex.ro/cluster/index.php/industria-de-textile-confectii-din-romania>
44. http://www.romanian-textile.ro/?page_id=456
45. <http://www.astricone.eu/ro/Home/Index>
46. <http://www.tmv-cluster.ro/index.php/despre-proiect>
47. https://www.euratex.eu/library/statistics/key-data/key-data-details/?tx_ttnews%5Btt_news%5D=5964&cHash=6dee9b9ed7e8c87de9e87c3afc6a6713
48. <https://www.euractiv.com/section/innovation-industry/infographic/european-textiles-and-fashion-facts-figures/>
49. <https://cofaceitfirst.com/resources/textiles-sector-risk-report>
50. <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do>
51. <https://unctadstat.unctad.org/wds/TableViewer/tableView.aspx>
52. http://www.insse.ro/cms/sites/default/files/field/publicatii/anuarul_statistic_al_romaniei_1.pdf
53. http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=nama_10_a64&lang=en
54. <http://unctadstat.unctad.org/>
55. <https://www.infocons.ro/ro/i-eticheta-ecologica-europeana-MjAzNTMtMQ.html>

- 56.** Industria textilă și de confecții – sector industrial de tradiție în Regiunea Centru,
http://www.adrcentru.ro/Document_Files/Analiza%20industriei%20textile%20si%20de%20confectii_ha1mf9.pdf
- 57.** Industria ușoară între regres și relansare,
http://www.cnp.ro/user/repository/industria_usoara.pdf
- 58.** Ion Tornea ,Politici pentru dezvoltarea clusterelor în Moldova,
http://www.viitorul.org/files/library/5201294_md_economic_repor.pdf
- 59.** Octavian Apostol, Brands of Moldova,
https://www.wipo.int/wipo_magazine/en/2016/05/article_0009.html?fbclid=IwAR2Xd9YfAhfjnJLsX9h4RHhajVo6Labzpq4o6bPq0TSQgDyGTZ2j4-vFFs0
- 60.** Road to texworld: 10 facts about the EU textile industry,
http://www.businessbeyondborders.info/road-to-paris-10-facts-about-the-eu-textile-industry/#_ftn1
- 61.** Study on the competitiveness of the EU fashion industries
<https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/1fedeeeb-34c7-469a-a734-417e124eda4c>
- 62.** The EU-28 Textile and Clothing Industry in the year 2018,
https://www.euratex.eu/library/statistics/key-data/key-data-details/?tx_ttnews%5Btt_news%5D=5964&cHash=6dee9b9ed7e8c87de9e87c3afc6a6713
- 63.** Textile, apparel, footwear and leather Goods,
http://invest.gov.md/sites/default/files/TAFL%20sector%20overview_Edition%202018-2019.pdf?fbclid=IwAR2iugH47TSOS_Vs5TggQK9-L2luqg3l0ULpcFgrxilRZR6N377SbMpBF8w
- 64.** Textile & apparel sector Moldova, <http://dmbc.nl/wp-content/uploads/2012/10/Brochure-textile-sector-Moldova1.pdf?fbclid=IwAR3NYfYBSrWSxwo1BjkQWLNf9EV1Ty9xmzfEaCQMHxPu2SDCbHBL00NU2c0>